

1 מתרצת הגמרא: אפי' – תוציא מהברייתא 'עצים', ועי' – ותכניס
 2 במקומו 'קפכים'.
 3 הגמרא מוכיחה מברייתא שנסכים אינם טעונים מליחה: דתניא, אבל
 4 הנין – של נסכים, והדם, והעצים, והקמרת, אין טעונין מלח.
 5 הגמרא מקשה מיהו התנא ששנה את הברייתא שהובאה לעיל.
 6 מקשה הגמרא: מני, אי רבי הוא, קשיא מה שהברייתא פוסרת עצים
 7 ממליחה, ואי רבנן הוא, קשיא מה שפוסרת קמרת מדין מליחה,
 8 שהרי רבנן אומרים לעיל (ב) שכל הדברים שאחרים באים חובה לה
 9 טעונים מליחה, וגם קטורת בכלל, שהרי צריך עצים להקטירה.
 10 מתרצת הגמרא: התנא ששנה ברייתא זו, האי תנא הוא, דתניא,
 11 רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר, מה הפרט
 12 המפורש בתורה, דהיינו מנחה, הוא דבר שמקבל טומאה, ודבר
 13 שעולה לאשים – על האש, ודבר שישנו – שניתן על המזבח
 14 החיצון, אף כל דבר המקבל טומאה, ועולה לאשים, וישנו על
 15 מזבח החיצון, טעון מליחה, יצאו – ממעוטים) עצים מדין מליחה,
 16 שאין מקבלין טומאה, ויצאו דם, ויון, שאין עולים לאשים, ויצאה
 17 קמרת, שאינה ניתנת על המזבח החיצון.
 18 הגמרא מקשה מדוע נצרך פסוק למעט דם ממליחה. מקשה הגמרא:
 19 אלא טעמא שהדם אין טעון מליחה, משום דמעטיה קרא – ושמיעטו
 20 הפסוק) לדם מליחה, הא לאו הכי – אבל אם לא היה פסוק למעט
 21 דם ממליחה, הוה אמרינא שדם ליבעי – יצטרך מלח, הא פין
 22 דמליחה שפיק ליה מתורת דם, – יצא לו מדין דם, ואינו ראוי עוד
 23 לזריקה, דאמר ועירי אומר רבי חנינא, דם שבישלו, אינו עובר
 24 עליו, שהתורה לא חיובה אלא על דם הראוי לכפרה, ודם קדשים
 25 משישלו אינו ראוי עוד לכפרה. ורב יהודה אומר ועירי, שגם דם
 26 ששלו אינו עובר עליו, שמליחה דינה כרותח ונחשב כאילו בישלו.
 27 ורב יהודה דייחה – עצמו) אומר, אכריס שצלאן באש קודם שנתנם
 28 על המערכה, והעלן על המערכה, אין בהם משום לריח ניחוח –
 29 אינם נותנים ריח, ולא נתקיים בהם הכתוב (ויקרא ט) 'ריח ניחוח לה'.
 30 וכיון שהמליחה פוסלת את הדם, פשוט הוא שאין טעון מליחה,
 31 ומדוע נצרך פסוק למעט דם ממליחה. מתרצת הגמרא: שאם לא היה
 32 פסוק למעט דם ממליחה, מהו דתימא, מישרא בה – שצריך
 33 להשליך לתוך הדם משוהו – קצת מלח למצוה בעלמא – לקיים בו
 34 מצוות מליחה, ומשום ההוא משהו ודאי אין הדם נפסל לכפרה, קא
 35 משמע לן שאין הדבר כן, אלא שאין הדם טעון מליחה כלל.
 36 הגמרא דנה בדין דם שבישלו שהובאה לעיל. אומרת הגמרא: גופא,
 37 אומר ועירי אומר רבי חנינא, דם שבישלו, אינו עובר עליו. מספרת
 38 הגמרא: יתיב – ישוב) רבא, וקא אומר לה להא שמעמא – למימרא
 39 זו של זעירי, איתניבא אביי לרבא, שנינו בברייתא, הקפה – הקריש
 40 את הדם ואכלו, או שהמחה – שהמיס) את החלב וגמעו – ושתהו)
 41 תיב כרת. וקשה מכאן על זעירי שפוסר דם שבישלו, שהרי
 42 מקרישים את הדם על ידי בישול.
 43 השיב לו רבא לאביי, לא קשיא, שיש לתרץ, בלא – מה שפוסר זעירי,
 44 היינו כשהקפה הדם על ידי בישול פאור – באש) ובלא – הברייתא
 45 משחיבה, היינו כשהקפה הדם בקמח – בחום השמש, שבאור,
 46 נשתנה מהות הדם, ולא – ואינו חוזר להיות צלול כבתחילה,
 47 אבל בקמח, לא נשתנה מהות הדם. שלאחר שנמשך הדר – חוזר
 48 להיות צלול כבתחילה.
 49 הקשה לו אביי לרבא, שבקמח נמי יהיה פטור, לימא הואיל ואידחי
 50 – שכיון שנדחה מלהקריבו כשהיה קרוש, שהרי דם קרוש אינו כשר
 51 לזריקה, אידחי – נדחה כבר, ויהא פטור עליו אם אכלו. דהא בעא
 52 מיניה – שהרי שאל ממנו) רבי מני מרבי יוחנן, דם שקרש ואכלו,
 53 מהו שיהא חייב עליו, ואמר ליה רבי יוחנן, הואיל ונדחה מדין דם
 54 כשהיה קרוש, דחה ופטור עליו. מספרת הגמרא: שרבא אישתתק
 55 – שתק), שלא ידע מה לענות על קושיית אביי.
 56 אומר ליה אביי לרבא, דלמא (ודאי), יש לתרץ, שבאן – הברייתא
 57 משחיבה, מדובר בדם של תפארות החיצונות – שדמם ניתנים על

58 המזבח החיצון שבעזרה, והוא הדין בדם של חולין שהקפה חייב,
 59 הואיל וראוי לכפרה בקדשים, ובלא – זעירי שפוסר דם מבושל,
 60 מדבר בדם של תפארות הפנימיות שדמם נכנסים בפנים לתוך קודש
 61 הקדשים או לתוך ההיכל, שדם זה אם הקפה אינו ראוי לכפרה, וכמו
 62 שהגמרא תבאר להלן, ולכך פטור עליו.
 63 אומר לו רבא לאביי, בדברין אדברתן מילתא – הזכרת לי את הדין
 64 שאמר רב חסדא, דאמר רב חסדא, דם שקרש בתפארות החיצוניות
 65 ואכלו, תיב עליו, שהרי 'ולקח הפהן מדם החטאת באצבעו ונתן'
 66 וגו' (ויקרא ד) אומר דתמנא – אלא לקיחה ונתניה, ותאי – ודם זה שקרש בר
 67 לקיחה ונתניה הוא – ניתן לקחת ולתת ממנו על המזבח, אבל דם
 68 שקרש בתפארות הפנימיות ואכלו, פטור עליו, שהרי אצל חטאות
 69 הפנימיות 'וסבל הפהן את אצבעו בדם והזה' וגו' (ויקרא ד) אומר
 70 דתמנא, שהצריכה התורה בהם טבילה והואה, ותאי – ודם זה
 71 שנקרש לאו בר טבילה והואה הוא – לא ניתן לטבול בו ולהזות
 72 ממנו, ואינו ראוי לכפרה, ולכך פטור עליו אם אכלו.
 73 הגמרא מביאה דעה החולקת על רב חסדא: ורבא דייחה – עצמו),
 74 חולק על רב חסדא ואמר, שאפילו דם שקרש בתפארות הפנימיות
 75 ואכלו, תיב עליו, הואיל וכנגדו – שבמקום אחר, דם כזה שקרש
 76 ראוי לכפרה בתפארות החיצונות, לכך גם בחטאות הפנימיות שאינו
 77 ראוי לכפרה, תיב עליו.
 78 אומר רב פפא, לפי רבא שאף שאינו ראוי לכפרה, חייב עליו הואיל
 79 וראוי לכפרה במקום אחר, הלכך, דם חמור שקרש ואכלו, אף
 80 שאינו ראוי לקרבן, שהרי אין קרבן בא מבהמות טמאות, תיב עליו
 81 משום דם, הואיל וכנגדו דם כזה ראוי לכפרה בתפארות החיצונות.
 82 הגמרא מביאה מימרא בדין חציצה: אומר רב נדיל אומר ועירי, מי
 83 שיש לו על בשרו דם, בין אם הוא לח ובין אם הוא יבש, חוצץ –
 84 הרי הוא חציצה לנעין טבילה.
 85 מיתני – הקשו בני הישיבה על דברי רב גידל, שנינו בברייתא תדם
 86 והרין והדקש והחלב, אם הם יבשין הרי הם חוצצין, ואם הם לחין
 87 אינן חוצצין, וקשה על רב גידל שאמר שגם דם לח חוצץ.
 88 מתרצת הגמרא: לא קשיא, שיש לתרץ, הא – רב גידל מדבר בדם
 89 דקריף – שמתחיל להתייבש ולהדבק קצת, והא – הברייתא מדברת
 90 באופן דלא קריף – כשהדם לא נדבק, שעדיין לח הוא לגמרי.
 91 הגמרא ממשיכה לדרוש את הפסוק שנאמר בו דין מליחה: כתוב
 92 (ויקרא ב) 'וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית
 93 אלקיך' וגו', שואלת הגמרא: תיבת 'תמלח' למאי אתא – מה באה
 94 ללמדנו. משיבה הגמרא: לכתניא – ללמדנו הדין שהובא בברייתא,
 95 אם היה כתוב 'במלח' לבד, יכול היית לומר תבונה – שצריך ליתן
 96 עליו הרבה מלח, תלמוד לומר 'תמלח' שאין צריך כל כך הרבה
 97 מלח, ואי – ואם היה כתוב 'תמלח' לבד, יכול היית לומר שמשפיק
 98 שיהיה בבשר טעם של מלח, וגם בפי מלח – ומים שנפשר בהם
 99 המלח) כשר, תלמוד לומר 'במלח' שצריך לתת עליו עצם המלח.
 100 והפסוק (שם) 'ולא תשבית מלח' בא ללמדנו שצריך להבא מלח
 101 שאינה שובבת – פוסקת) לעולם, שמצויה בין בקיץ ובין בחורף,
 102 ואיזו מלח היא זו, מלח סדומית – מלח דקה שהים משליך לצדדיה,
 103 ומנין אנו למדים שאם לא מצא מלח סדומית שמכאן גם מלח
 104 איסתרוקנית – מלח גסה שחופרים מן הקרקע בידי אדם, תלמוד
 105 לומר 'תקריב' שבדיעבד תקריב כל מלח שהוא. ומלמדנו גם
 106 שתקריב מלח מכל מקום ואפילו מחוץ לארץ, ומלמדנו שאם קרבן
 107 ציבור הוא, תקריב מלח ואפילו בשבת, ומלמדנו שתקריב מלח
 108 ואפילו בטומאה.
 109 הגמרא מבארת את הברייתא דלעיל: שנינו לעיל בברייתא, שאם
 110 היה כתוב 'במלח' לבד הייתי יכול לומר שהכוונה הוא 'תבונה',
 111 שואלת הגמרא: מאי הפירוש של 'תבונה'. משיבה הגמרא: אומר
 112 רבא בר עוקא, הכי קאמר, יכול לתבונה – יתן עליו מלח הרבה
 113 כמו התבן שנותנים בטיב.
 114

42 הגמרא מקשה על דרשת רבי יהודה לפי דברי רבי יוחנן: **נְרַבִּי יְהוּדָה**
 43 **שֶׁכֶּבֶר** שלמדים **מִקְבָּאָן לְמִין בְּמִינוֹ שְׂאִינוּ בְּמַלְּ**, מנין לו לדרוש כך,
 44 **וְדִלְמָא** - ואולי הטעם שאין מתבטל דם השעיר בדם הפר **מִשּׁוּם**
 45 **ד'עוֹלָיִן הוּא** - משום שדם הפר ודם השעיר שניהם עולים על
 46 המזבח, ולפיכך יש לך ללמוד משם כפי שלומדים רבנן ש'עוֹלָיִן אין
 47 מבטלים זה את זה, אבל מין שנתערב במינו ואחד מהם אינו
 48 מה'עוֹלָיִן, בטל.
 49 מתרצת הגמרא: סובר רבי יהודה **דאִי אֲשַׁמְעִינָּה** - אם הכתוב היה
 50 משמיענו את החידוש שאינו מתבטל, באופן של תערובת **עוֹלָיִן**
 51 שהיא **מִין בְּשְׂאִינוֹ מִינוֹ** - ששני הדברים הם 'עוֹלָיִן' אך הם ממינים
 52 שונים, אז בהכרח היינו דורשים מכך **בְּדִקְאָמְרָת** - כמו שהקשית,
 53 ש'עוֹלָיִן אין מבטלים זה את זה. ואז, אכן לא היינו יכולים ללמוד
 54 משם שכל מין במינו אינו בטל. אבל **הַשְּׂתָא** [-עכשיו] **דְּאֲשַׁמְעִינָּה** -
 55 שהשמיענו הכתוב את החידוש שאין הדם מתבטל באופן של **מִין**
 56 **בְּמִינוֹ**, אם כן מוכח שהטעם הוא **מִשּׁוּם דְּמִין בְּמִינוֹ הוּא**, ולפיכך
 57 סובר רבי יהודה שרק **מִין** במינו אינו בטל' שזה נלמד מדם הפר ודם
 58 השעיר, אבל 'עוֹלָיִן' כן מתבטלים, לפי שלזה אין לנו לימוד משם.
 59 הגמרא חוזרת ומקשה: **וְדִלְמָא** - ואולי אין ללמוד מתערובת דם
 60 הפר ודם השעיר שאינו מתבטל אלא **עַד דְּאִיכָא** - עד שיש
 61 בתערובת, גם **מִין בְּמִינוֹ** וגם 'עוֹלָיִן', הואיל ובתערובת דם הפר ודם
 62 השעיר ישנם שני עניינים אלו, 'עוֹלָיִן' ומין במינו, ואין ללמוד משם
 63 שאין הרוב מבטל את המיעוט אלא בתערובת שיש בה את אותם שני
 64 הדברים, אבל תערובת של עולין לבדה, או מין במינו לבדו, מבטל.
 65 מסיקה הגמרא: **קְשִׁיָא** - אכן קשה הדבר.
 66 הגמרא מקשה על דברי רבי יוחנן, ששיטת רבי יהודה היא ש'מין
 67 במינו אינו בטל; **הֲנֵן** - שנינו במשנה, **רַבִּי יְהוּדָה אָמַר** הקומץ
 68 שנתערב (**בְּמִנְחַת כֹּהֲנִים**), או שנתערב **בְּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ** - מנחת
 69 חביתין, **וּבְמִנְחַת נְסֻכִים** - או שנתערב במנחת נסכים, **פְּסוּלָה** -
 70 שניהם פסולים, המנחה והקומץ שנתערב בה, לפי **שׂוּזוֹ** - הקומץ של
 71 מנחת נדבה **בְּלִילְתָּה עֵבֶה**, לוג אחד של שמן עבור כל עשרון של
 72 סולת, וממילא בציקה עבה, ואילו זו - מנחת כהן משיח ומנחת
 73 נסכים **בְּלִילְתָּה רַבָּה**, שנים או שלשה לוגין לכל עשרון, וממילא
 74 בציק נעשה רך, **וְהֵן בּוֹלְעוֹת זֹו מִזֹּו** - על ידי שנתערבו יחד, הקומץ
 75 בולע חלק מן השמן של המנחה ונמצא שנתרבה שמנו של הקומץ
 76 ונתמעט שמנה של המנחה. ולדברי רבי יוחנן שדעת רבי יהודה היא
 77 ש'מין במינו אינו בטל' קשה, **וְכִי בּוֹלְעוֹת זֹו מִזֹּו מַה הָיוּ** - למה
 78 נפסלו, והרי תערובת זו תערובת **מִין בְּמִינוֹ הוּא**, שהרי בשניהם יש
 79 שמן, ואם כן, לרבי יהודה הדין נתון שהשמן של המנחה לא יתבטל
 80 בקומץ, וישאר מצורף למנחתו, ואין באן לא 'ריבה שמנה' ולא 'חסר
 81 שמנה'.

1 **מִקְבָּאָן** - מפסוק זה למדים **לְעוֹלָיִן** על המזבח, **שְׂאִין מִבְּמַלְּיִן זֶה אֵת**
 2 **זֶה**, ואפילו אם האחד מרובה מחבירו, אין המיעוט בטל. שדם הפר
 3 ודם השעיר הם 'עוֹלָיִן' ונזרקים על גבי המזבח, וכמו שאין דם הפר
 4 מבטל את דם השעיר המועט, כך בכל התערובת של 'עוֹלָיִן' לא נאמרו
 5 דיני ביטול. אבל תערובת שאינה מ'עוֹלָיִן', גם אם התערובת היא של
 6 מין במינו הרוב מבטל את המיעוט. ועל כן, בקומץ שנתערב במנחה
 7 ששנינו במשנתינו, סוברים רבנן שהתערובת כשירה, לפי ששניהם
 8 'עוֹלָיִן', ואין האחד מבטל את השני. אבל במה ששנינו בובחים 'דם'
 9 קדשים שנתערב בדם חולין, סוברים רבנן שדם הקדשים בטל ונפסל
 10 ואם לא היה ראוי להראות בו מראה דם, ואף שהוא תערובת מין
 11 במינו, לפי שדם חולין אינו עולה על המזבח. **וְרַבִּי יְהוּדָה כֶּכֶר, מִקְבָּאָן**
 12 - שפסוק זה יש ללמוד **לְמִין** שנתערב **בְּמִינוֹ, שְׂאִינוֹ בְּמַלְּ**, גם אם
 13 אין שניהם עולים על המזבח. אבל מין שנתערב בשאינו מינו בטל,
 14 אפילו אם שניהם 'עוֹלָיִן', לפי שלדעת רבי יהודה, אין דרשה מיותרת
 15 ללמוד ממנה שלא יתבטל. ולפיכך, קומץ שנתערב במנחה, סובר רבי
 16 יהודה שהתערובת פסולה, לפי שהיא תערובת **מִין** בשאינו מינו',
 17 ושמן המנחה מתבטל בסולת הקומץ, אף על פי ששניהם 'עוֹלָיִן'. אבל
 18 דם קדשים שנתערב בדם חולין, סובר רבי יהודה שכשר, אף על פי
 19 שדם חולין אינו עולה על המזבח, לפי שהיא תערובת מין במינו.
 20 הגמרא מקשה על דרשת רבנן לפי דברי רבי יוחנן: **רַבֵּן כְּכָרִי מִקְבָּאָן**
 21 [-מה שדם הפר אינו מבטל את דם השעיר] למדים **לְעוֹלָיִן שְׂאִין**
 22 **מִבְּמַלְּיִן זֶה אֵת זֶה**, מנין להם לדרוש כך, **וְדִלְמָא** - ואולי הטעם שאין
 23 מתבטל דם השעיר בדם הפר הוא **מִשּׁוּם דְּדָם** הפר והשעיר **מִין**
 24 **בְּמִינוֹ הוּא**, ולפיכך יש לך ללמוד משם כפי שלומד רבי יהודה שמין
 25 במינו אינו בטל, אבל 'עוֹלָיִן' שאינם מין במינו שנתערבו, מתבטלים.
 26 מתרצת הגמרא: רבנן סוברים **דאִי אֲשַׁמְעִינָּה** - אם הכתוב היה
 27 משמיענו את החידוש שאינו מתבטל, בתערובת שהיא רק **מִין בְּמִינוֹ,**
 28 **וְלֹא אֲשַׁמְעִינָּה** - ולא היה משמיענו את החידוש בתערובת שהיא אף
 29 'עוֹלָיִן', אז אכן היה לנו לומר **בְּדִקְאָמְרָת** - כמו שהקשית, שיש
 30 ללמוד משם שכל שנתערב מין במינו אינו בטל, וממילא אין ללמוד
 31 משם ש'עוֹלָיִן אינם מבטלים זה את זה. אבל **הַשְּׂתָא** [-עכשיו]
 32 **דְּאֲשַׁמְעִינָּה** - שהשמיענו הכתוב את החידוש שאין הדם מתבטל,
 33 באופן של 'עוֹלָיִן', אם כן זה מוכיח שהטעם שאינו מתבטל, הוא
 34 **מִשּׁוּם דְּשְׁנֵי הַמִּינִים הֵם עוֹלָיִן**, ולא משום שמין במינו אינו בטל.
 35 הגמרא חוזרת ומקשה: **וְדִלְמָא** - ואולי אין ללמוד משם שאינו
 36 מתבטל, רק **עַד דְּאִיכָא** - עד שתהיה התערובת, גם **מִין בְּמִינוֹ, וְגַם**
 37 'עוֹלָיִן', הואיל ובתערובת של דם הפר ודם השעיר ישנם שני עניינים
 38 אלו, 'עוֹלָיִן' ומין במינו', ואין ללמוד משם שאין הרוב מבטל את
 39 המיעוט אלא בתערובת שיש בה את אותם שני הדברים, אבל
 40 תערובת של עולין לבדה, או מין במינו לבדו, בטל. מסיקה הגמרא:
 41 **קְשִׁיָא** - אכן קשה הדבר.

המשך ביאור למס' מנחות ליום רביעי עמ' א

9 **כְּפִינָה** שנותנת טעם באדם, **תְּלַמוּד לִזְמַר 'תְּמַלְּח'** שאין צריך כל כך
 10 הרבה מלח.
 11 שואלת הגמרא: **בִּיצֵר הוּא עוֹשֶׂה** את המליחה. משיבה הגמרא:
 12 **מִכֵּיָא הָאֵבֶר, וְנוֹתֵן עָלָיו מֶלַח, וְחוֹזֵר וְהוֹפְכֻוּ לַצַּד הַשְּׁנִי, וְנוֹתֵן עָלָיו**
 13 **מֶלַח, וּמַעְלָהוּ** על המזבח.
 14 הגמרא מבארת שיעור מליחת בשר לקדירה: **אָמַר אֲבִי, וְכֵן**
 15 **לְקַדְרָה** - הרוצה לבשל בשר בקדירה, וצריך למולחה כדי להוציא
 16 דמו, אין צריך למולחה יותר משיעור זה.

1 **אָמַר לִיָּה אֲבִי לְרַבָּה בַר עוֹלָא, אִי הָבִי** - אם כך הוא הפירוש,
 2 **'תְּבוֹנְנוּ מִיַּעֲבִי לִיָּה** - היה צריך לכתוב, שהוא לשון תבן. **אֵלָּא אָמַר**
 3 **אֲבִי** כך היא כוונת הברייתא, **יָכוֹל** שיתן עליו מלח הרבה עד
 4 **שִׁיעֲשֻׁנו כְּבִנְיָן** שיש עליו שורות הרבה.
 5 **אָמַר לִיָּה רַבָּא לְאֲבִי, אִי הָבִי, 'בְּנִנְנוּ מִיַּעֲבִי לִיָּה** שהוא לשון בנן.
 6 **אֵלָּא אָמַר רַבָּא** כך היא כוונת הברייתא, **יָכוֹל תְּבוֹנְהוּ**, שואלת
 7 הגמרא: **מֵאִי** הפירוש של **'תְּבוֹנְהוּ'**. משיבה הגמרא: **אָמַר רַב אֲשִׁי,**
 8 **יָכוֹל** היית לומר שיתן עליו מלח הרבה כדי שיתן בו המלח **מִטַּעַם**

מנחות. פרק שלישי – הקומץ רבה דף יט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קמז תוספות

1 **מקרא** – "הכהן", נדרש לפניו – ל"ויצק". ולאחריו – "קמץ משם באצבעו". ולקח – ולקח
2 (קבלת) הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות וגו'. **אלא כימי** – דכל מקום שנאמר
3 אצבע וכהונה אינה אלא ימין. נתינה – מנתת הקרן דמזבה. וכי נאמרה יד – כלומר, וכי
4 נאמרה אצבע ב"ולקח"? והלא ב"נתן" הוא אמרו ו"ו"ז והביאה מוסף על ענין ראשון –
5 ווכי תימא: ו"ו" ד"נתן" נמי היא מלמד קבלה
6 מנתניהו תריץ: לכיבא למימר הכי דאי כתיב
7 "נתן באצבעו" – הוי גמירא "ולקח" מ"נתן"
8 ברי"ו מוסף על ענין ראשון, אבל השתא
9 "באצבעו" הפסיק הענין. ואי מה כמיכה – לרבי
10 שמעון פריך: "וסמן ידו על ראש קרבנו" –
11 אלמא סמיכה בבעלים, אף שחיטה בבעלים
12 ולא באחר – וזיקה לא בעינן בבעלים, דכח
13 זורק. **אפשר** – שחיטה. ולא **אפשר** – וזיקה
14 בבעלים, דכתיב: "וזרקו בני אהרן". נזיר – כתיב
15 ביה: "זאת תורת הנזיר אשר ידור" (במדבר ו).
16 **תנופה בנזיר** – דכתיב: "נתן על כפי הנזיר" –
17 לעכב, משום דכתיב "תורת". ואף על גב דלא
18 מעכבא בעלמא, כדאמרין בשמעתא קמיתא
19 דמסכת יומא (ה, א): שאם עשאה לתנופה שירי
20 מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר,
21 וכפר. כן **עשה** – על תורת נזור. תודה – כתיב
22 בה: "וזאת תורת זבח השלמים וגו' אם על תודה
23 יקריבנו" וגו' (ויקרא ז). **אריבעה מינין** – חמץ
24 חלות וריקס ורובוה, בפרק "התודה" (מנחות
25 ע, א). שלמי – על זבח תורת שלמי" –
26 לרבות שלמי נזיר לעשרה קבין ירושלמית
27 ולרביעיית שמן (בתודה) וכתודוהו (בפרק
28 "התודה" ע, א). **אריבעה שבמצורע** – עץ ארו
29 ושני תולעת ואזוב וצפרים. תחיה – משמע
30 עיכובא. יום הכפורים – כתיב: "הייתה לכם
31 לחקת עולם בחדש השביעי" וגו' (באחרי מות".
32 **שאר קרבנות כתיב בהו תורה** – "זאת התורה
33 לעולה למזבח" וגו' (ויקרא ז). ולא מעכבי –
34 דאמר בפרק קמא (מנחות ד, א) באשם: הוא
35 עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר. ובמנחה
36 כתיב: "זאת תורת המנחה הקרב" וגו' (ויקרא ו)
37 והיינו הגשה. ותנן: לא הגיש כשר. הוא תורה
38 וחוקה. קמח – משמע תרישיה. כי הרדי
39 שקולין. קמח **כתיבא חוקה** – "כל זכר בבני
40 אהרן יאכל חק עולם" (וגו') (ויקרא ו). שהחזיר
41 הכתוב – ב"עז את אהרן" מה שכבר אמור
42 ב"ויקרא", אינו אלא לעכב. **אאכילה כתיבא** –
43 הילכך לאו לעיכובא אתא. לחם הפנים –
44 "ואכלוהו במקום קודש כי קדש קדשים הוא לו
45 מאש"ח חק עולם" וגו' (ויקרא כד). ושני התם
46 – גבי מנחה, להכי לא היא חוקה דידה עיכובא
47 – משום דכתיב: "מגרשה ומשמנה". מדמצי
48 למכתב "מגרש ומשמן" וכתביב "מגרשה"
49 ומשמנה" – שמע מינה הכי קאמר: גרשה שלם
50 ושונה שלם, שאם חסר כל שהוא פסול.
51 ומדאיצטריך למיכתב להכי, שמע מינה
52 "חוקה" דידה היא חוקה.

1 **מקרא** – "הכהן", נדרש לפניו ולאחריו – "קמץ משם באצבעו". ולקח – ולקח
2 (קבלת) הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות וגו'. **אלא כימי** – דכל מקום שנאמר
3 אצבע וכהונה אינה אלא ימין. נתינה – מנתת הקרן דמזבה. וכי נאמרה יד – כלומר, וכי
4 נאמרה אצבע ב"ולקח"? והלא ב"נתן" הוא אמרו ו"ו"ז והביאה מוסף על ענין ראשון –
5 ווכי תימא: ו"ו" ד"נתן" נמי היא מלמד קבלה
6 מנתניהו תריץ: לכיבא למימר הכי דאי כתיב
7 "נתן באצבעו" – הוי גמירא "ולקח" מ"נתן"
8 ברי"ו מוסף על ענין ראשון, אבל השתא
9 "באצבעו" הפסיק הענין. ואי מה כמיכה – לרבי
10 שמעון פריך: "וסמן ידו על ראש קרבנו" –
11 אלמא סמיכה בבעלים, אף שחיטה בבעלים
12 ולא באחר – וזיקה לא בעינן בבעלים, דכח
13 זורק. **אפשר** – שחיטה. ולא **אפשר** – וזיקה
14 בבעלים, דכתיב: "וזרקו בני אהרן". נזיר – כתיב
15 ביה: "זאת תורת הנזיר אשר ידור" (במדבר ו).
16 **תנופה בנזיר** – דכתיב: "נתן על כפי הנזיר" –
17 לעכב, משום דכתיב "תורת". ואף על גב דלא
18 מעכבא בעלמא, כדאמרין בשמעתא קמיתא
19 דמסכת יומא (ה, א): שאם עשאה לתנופה שירי
20 מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר,
21 וכפר. כן **עשה** – על תורת נזור. תודה – כתיב
22 בה: "וזאת תורת זבח השלמים וגו' אם על תודה
23 יקריבנו" וגו' (ויקרא ז). **אריבעה מינין** – חמץ
24 חלות וריקס ורובוה, בפרק "התודה" (מנחות
25 ע, א). שלמי – על זבח תורת שלמי" –
26 לרבות שלמי נזיר לעשרה קבין ירושלמית
27 ולרביעיית שמן (בתודה) וכתודוהו (בפרק
28 "התודה" ע, א). **אריבעה שבמצורע** – עץ ארו
29 ושני תולעת ואזוב וצפרים. תחיה – משמע
30 עיכובא. יום הכפורים – כתיב: "הייתה לכם
31 לחקת עולם בחדש השביעי" וגו' (באחרי מות".
32 **שאר קרבנות כתיב בהו תורה** – "זאת התורה
33 לעולה למזבח" וגו' (ויקרא ז). ולא מעכבי –
34 דאמר בפרק קמא (מנחות ד, א) באשם: הוא
35 עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר. ובמנחה
36 כתיב: "זאת תורת המנחה הקרב" וגו' (ויקרא ו)
37 והיינו הגשה. ותנן: לא הגיש כשר. הוא תורה
38 וחוקה. קמח – משמע תרישיה. כי הרדי
39 שקולין. קמח **כתיבא חוקה** – "כל זכר בבני
40 אהרן יאכל חק עולם" (וגו') (ויקרא ו). שהחזיר
41 הכתוב – ב"עז את אהרן" מה שכבר אמור
42 ב"ויקרא", אינו אלא לעכב. **אאכילה כתיבא** –
43 הילכך לאו לעיכובא אתא. לחם הפנים –
44 "ואכלוהו במקום קודש כי קדש קדשים הוא לו
45 מאש"ח חק עולם" וגו' (ויקרא כד). ושני התם
46 – גבי מנחה, להכי לא היא חוקה דידה עיכובא
47 – משום דכתיב: "מגרשה ומשמנה". מדמצי
48 למכתב "מגרש ומשמן" וכתביב "מגרשה"
49 ומשמנה" – שמע מינה הכי קאמר: גרשה שלם
50 ושונה שלם, שאם חסר כל שהוא פסול.
51 ומדאיצטריך למיכתב להכי, שמע מינה
52 "חוקה" דידה היא חוקה.